

sygn. akt VII Pa 2/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Sędziowie: SO Włodzimierz Czechowicz

SO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: st. sekr. sąd. Monika Olszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 lutego 2016 r. w W.

sprawy z powództwa A. K.

przeciwko Bankowi (...) S.A. (...) Oddział w W., Filia 1 przyporządkowany (...) Oddział w W.

o odszkodowanie

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
z dnia 10 listopada 2015 r., sygn. VI P 386/09

1. oddała apelację,

2. zasądza od powódki A. K. na rzecz pozwanego Banku (...) S.A. (...) Oddział w W., Filia 1 przyporządkowany (...) Oddział w W. kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą.

SSO Małgorzata Jarząbek SSO Marcin Graczyk SSO Włodzimierz Czechowicz

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2.07.2009 r., wniesionym przeciwko Bankowi (...) Spółce Akcyjnej (...) Oddziałowi w W., Filii 1 Przyporządkowanej (...) Oddziałowi w W. przy ul. (...), A. K. wniosła o zobowiązanie pozwanego do przywrócenia jej do pracy na stanowisko, jakie zajmowała przed rozwiązaniem umowy, na warunkach umowy z dnia 17.11.1993 r., zasądzenie

od pozwanego na jej rzecz kwoty 13.500 zł z ustawowymi odsetkami od 27.06.2009 r.
do dnia zapłaty oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu wedle norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, że od 17.11.1993 r. pracowała w (...) S.A. jako kasjerka.

W dniu 15.06.2009 r. pozwana rozwiązała z nią umowę o pracę bez wypowiedzenia

na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 kp z uwagi spowodowanie niedoboru w kasie na kwotę 10.847,11 zł, spowodowanie niedoboru w bankomacie na kwotę 71.000,00 zł oraz wykonywanie niezgodnych z procedurami operacji na rachunkach, do których była pełnomocnikiem. W ocenie powódki, nie ponosi ona za odpowiedzialności za stwierdzone niedobory, a nadto umowa o pracę została z nią rozwiązana

bez wypowiedzenia z przekroczeniem miesięcznego terminu ustawowego wskazanego w art. 52 § 2 kp. Odnośnie zaś do zarzucanego jej wykonywania niezgodnych z procedurami operacji na rachunkach, podniosła, że miała upoważnienie do konta swojego wujka, zaś przelewy z konta wykonywała przy zachowaniu wszelkich procedur (pozew k. 1-5).

W odpowiedzi na pozew Bank (...) S.A. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu wedle norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że A. K. ponosi odpowiedzialność za mienie powierzone, zaś z raportu pokontrolnego nr (...), sporządzonego przez audytorów wynika, że nie stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu bankomatu, a zatem niedobór musiał być spowodowany działaniem pracownika. Pozwana podniosła nadto, że A. K. naruszyła List Instruktażowy LID Nr (...), który stanowi, że pracownicy banku mogą korzystać z dostępu do rachunków bankowych, w tym rachunków pracowniczych oraz innych informacji objętych tajemnicą bankową wyłącznie w celach związanych z wykonywaniem obowiązków służbowych. Co więcej, w ocenie (...) S.A. nie doszło do przekroczenia terminu albowiem informację o przyczynach niedoboru oraz osobach odpowiedzialnych pozwana pozyskała dopiero po otrzymaniu raportu audytorów, tj. 3.06.2009 r. (odpowiedź na pozew k. 36-39).

Postanowieniem z dnia 21.01.2010 r., sygn. akt VI P 386/09, z uwagi na toczący się przeciwko A. K. proces karny Sąd zawiesił postępowanie w sprawie (postanowienie k. 88).

Wyrokiem z dnia 8.10.2012 r. wydanym w sprawie o sygn. akt III K 1097/09, Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie, III Wydział Karny uniewinnił A. K. od zarzucanych jej czynów, tj. od przywłaszczenia mienia ruchomego w postaci pieniędzy w kwocie 71.000 zł oraz przywłaszczenia mienia ruchomego w postaci środków pieniężnych w kwocie 10.847 zł (wyrok k. 145-146).

Postanowieniem z dnia 14.01.2013 r. Sąd Rejonowy podjął zawieszony postępowanie (postanowienie k. 159). Podczas rozprawy w dniu 13.03.2014 r. strona powodowa zmodyfikowała żądanie pozwu, wnosząc w miejsce przywrócenia do pracy o zasądzenia odszkodowania w kwocie 13.500 zł, odpowiadającego 3-miesięcznemu wynagrodzeniu powódki (protokół k. 240).

Wyrokiem z dnia 10.11.2015 r., sygn. akt VI P 386/09, Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie oddalił powództwo i zasądził od A. K. na rzecz (...) S.A. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (wyrok k. 385). W uzasadnieniu wskazał, że z termin uregulowany w art. 52 § 2 kp został zachowany z uwagi na powzięcie pełnej wiadomości o niedoborze w dniu 3.06.2009 r. po zapoznaniu się z raportem audytorów. W ocenie Sądu miesięczny termin rozpoczął swój bieg dopiero w dniu 3.06.2009 r., wobec czego nie doszło do naruszenia art. 52 § 2 kp. Sąd ustalił nadto, że A. K. naruszyła podstawowe obowiązki pracownicze poprzez rażące niedbalstwo polegające na pozostawieniu, wbrew obowiązującym procedurom, niezabezpieczonych pieniędzy w skarbcu na dwie godziny, podczas gdy była zobowiązana do przeniesienia ich do sejfów znajdującego się wewnątrz skarbcza. Co więcej, powódka była jedyną osobą odpowiedzialną za środki pieniężne na podstawie zawartej umowy o odpowiedzialności materialnej. A. K. naruszyła nadto obowiązujące w zakładzie pracy zasady poprzez dokonywanie licznych, niezgodnych z zasadami obowiązującymi w zakładzie pracy, operacji na rachunkach, do których miała upoważnienie. Powyższe uchybienia miały w ocenie Sądu charakter ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków, które to skutkowało spowodowaniem szkody majątkowej po stronie pracodawcy w wysokości przekraczającej łącznie 80.000 zł. W związku z tym rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia było uzasadnione, zaś roszczenie powódki podlegało oddaleniu (uzasadnienie k. 388-405).

Powyższe orzeczenie zaskarżyła w całości strona powodowa, wnosząc o jego zmianę przez zasądzenie od pozwanej na rzecz A. K. kwoty 13.500 zł wraz

z ustawowymi odsetkami od 27.06.2009 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu za obie instancje. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła a) naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to art. 233 § 1 kpc poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, co polegało

na nieuwzględnieniu przy wyrokowaniu: wszystkich dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, zeznań świadka A. S. oraz przesłuchania w charakterze strony A. K., b) sprzeczność ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na uznaniu, że wyłączną przesłanką rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia było ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych, podczas gdy osobowe źródła dowodowe oraz dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy ze szczególnym uwzględnieniem wyroku Sądu karnego wprost dowodzą, że powódka nie ponosi odpowiedzialności za powstały niedobór, c) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 52 § 1 i 2 kp poprzez jego niewłaściwą interpretację i zastosowanie w sytuacji gdy to nie powódka, a osoby wyżej od niej usytuowane w systemie organizacyjnym banku złamały podstawowe procedury obowiązujące w pozwanym banku oraz d) naruszenie prawa materialnego, a to art. 30 § 4 kp gdyż zdaniem strony powodowej przyczyny wskazane przez pozwanego jako uzasadniające rozwiązanie umowy o pracę były nieprawdziwe (apelacja k. 418-430).

W odpowiedzi na apelację Bank (...) S.A. wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego wedle norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazała, że podniesione w apelacji zarzuty są bezzasadne, a Sąd I instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny, wszechstronnie rozważył całość materiału dowodowego, zaś wyprowadzone z nich wnioski były poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym (odpowiedź na apelację k. 444-448).

W toku dalszego postępowania strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniesiona przez stronę powodową apelacja okazała się bezzasadna, wobec czego podlegała oddaleniu.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc, mającego istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a polegający na nieuwzględnieniu dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz zeznań świadka A. S.

i przesłuchania w charakterze strony A. K..

W orzecznictwie i doktrynie utrwalony jest pogląd, zgodnie z którym jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu na podstawie tego materiału dowodowego dawały się wysnuć wnioski odmienne. Podważenie rozstrzygnięcia sądu na podstawie naruszenia art. 233 § 1 kpc możliwe jest zatem jedynie w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego nie uwzględnia jednoznacznych, praktycznych związków przyczynowo – skutkowych. Taka sytuacja nie miała zaś miejsca w przedmiotowej sprawie. Strona powodowa w uzasadnieniu apelacji nie wskazała żadnej okoliczności mogącej w rzeczywistości stanowić naruszenie art. 233 § 1 kpc, tj. przekroczenia kryterium logicznego (zakładającego, że wyprowadzone z materiału dowodowego wnioski muszą być logicznie prawidłowe), ustawowego (zgodnie z którym sąd musi oprzeć swe przekonanie jedynie na dowodach prawidłowo przeprowadzonych, na podstawie ich wszechstronnego rozważenia) oraz ideologicznego (wedle którego musi istnieć zgodność między wewnętrznym przekonaniem sędziego, a jego świadomością prawną). Wobec powyższego zarzut ten nie mógł mieć znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, jednakże warto odnieść się po kolei do każdej z okoliczności podnoszonych w apelacji na poparcie rzekomego uchybienia dyspozycji art. 233 § 1 kpc .

W uzasadnieniu złożonego środka odwoławczego skarżąca powołuje się na obszernie fragmenty uzasadnienia Wydziału karnego, mające jakoby wskazywać na to, że powódka nie ponosi odpowiedzialności za zaistniały niedobór w mieniu pracodawcy. Tymczasem, zgodnie z treścią art. 11 zd. 1 kpc, ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd

w postępowaniu cywilnym. Już sama literalna interpretacja ww. przepisu wskazuje na to, że pełnomocnik powódki – wbrew twierdzeniom zawartym w apelacji – błędnie rozumie jego treść. Sąd cywilny jest bowiem związany ustaleniem co do popełnienia przestępstwa zawartym w wyroku skazującym. Tymczasem postępowanie toczące się przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie pod sygnaturą akt III K 1097/09 zostało zakończone prawomocnym uniewinnieniem A. K. od popełnienia zarzucanego jej czynu. Nie można zatem uznać, aby w niniejszej sytuacji zastosowanie znalazł art. 11 zd. 1 kpc. Co więcej, uzasadnienie wyroku nie wywołuje skutków procesowych, jakie procedura cywilna wiąże z dokumentami urzędowymi (art. 244 kpc i 252 kpc), a sąd cywilny może czynić własne ustalenia w zakresie okoliczności, które nie dotyczą popełnienia przestępstwa, mimo że pozostają w związku z przestępstwem. Sąd cywilny jest związany jedynie co do faktów stanowiących znamiona przypisanego sprawcy przestępstwa, nie zaś okoliczności towarzyszących zdarzeniu.

Wbrew twierdzeniom pełnomocnika powódki, ustalenia Wydziału karnego nie miały zatem „kapitałnego znaczenia” dla rekonstrukcji wydarzeń przeprowadzonej przez tutejszy Sąd. Co więcej, nieprawdą jest, jakoby Sąd ustalił fakt pozostawienia przez A. K. niezabezpieczonych pieniędzy w skarbcu na dwie godziny na podstawie uzasadnienia wyroku karnego. Jak jasno wynika, bowiem z uzasadnienia sporządzonego przez Sąd Rejonowy (k. 5-6 uzasadnienia), ustalenie tego fragmentu stanu faktycznego zostało poczynione na podstawie zeznań świadków, przesłuchania powódki oraz protokołu różnicy w kasie i informacji dot. niedoboru. Wśród dowodów przytoczonych nie znajduje się zatem ani wyrok karny, ani tym bardziej jego uzasadnienie, wobec czego tak sformułowany zarzut jest nie tylko nieuzasadniony, ale wręcz w sposób rażąco sprzeczny z chociażby powierzchowną analizą uzasadnienia sporządzonego w sprawie.

Niezasadne jest nadto stwierdzenie, jakoby zeznania świadka A. S. wskazującego, że w dniu powstania niedoboru „nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości w operacjach dokonanych przez powódkę w tym danym dniu” prowadziły do wniosku, że za niedobór nie można przypisać winy powódce. Po pierwsze, fragment depozycji powołany w apelacji jest wyrwany z kontekstu, a świadek odnosił się do operacji dokonywanych w systemie operacyjnym i bankomatowym, nie zaś do ogółu zachowań A. K.. Co więcej, A. S. wskazał wprost, że nie wie co spowodowało niedobór, albowiem nie był bezpośrednim świadkiem wydarzeń z dnia 21.04.2009 r. Nienaganna opinia powódki nie ma przy tym znaczenia dla oceny jej odpowiedzialności za mienie powierzone.

Ponadto, wbrew twierdzeniom strony powodowej, Sąd wziął pod uwagę przesłuchanie A. K., jednocześnie - z uwagi na sprzeczność ich treści z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie - częściowo nie dał im wiary, co mieściło się w granicach swobodnej oceny dowodów. Pełnomocnik powódki w uzasadnieniu środka odwoławczego przedstawił wprawdzie alternatywny przebieg wydarzeń istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy wskazując, że zwierzchnicy powódki celowo obciążyli ją odpowiedzialnością za własne zaniedbania, jednakże nie wskazał żadnych dowodów na poparcie takiej tezy. Do tego należy mieć na względzie, iż alternatywna, subiektywna wersja oparta na odmiennej ocenie i interpretacji dowodów nie stanowi argumentu przemawiającego za przyjęciem, że w procesie analizy materiału dowodowego doszło do naruszenia przez Sąd przepisów ustawy.

Mając na uwadze powyższe spostrzeżenia Sąd doszedł do przekonania, że niezasadny jest także zarzut sprzeczności ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, mający być konsekwencją rzekomego uchybienia dyspozycji art. 233 § 1 kpc. Jak bowiem wskazano we wcześniejszej części uzasadnienia, Sąd a quo w toku procesu rekonstrukcji ustaleń faktycznych oparł się na miarodajnych, rzetelnych dowodach, które następnie wszechstronnie rozważył i ocenił według własnego przekonania w granicach przyznanej mu ustawowo swobody. W niniejszej sprawie ustalenia faktyczne są zatem w pełni zgodne z treścią materiału zgromadzonego w toku procesu.

W dalszej kolejności środek odwoławczy zawierał zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 52 kp poprzez jego błędne zastosowanie z uwagi na fakt,

że w istocie to chaos administracyjno – organizacyjny był rzeczywistą przyczyną niedoboru i to przełożeni A. K. powinni zostać zwolnieni z pracy w trybie art. 52 § 2 kp jako osoby łamiące podstawowe procedury obowiązujące w Banku. Do tak sformułowanego zarzutu nie sposób odnieść się merytorycznie, albowiem nie został on w żaden sposób uzasadniony. Co więcej, w niniejszym postępowaniu przedmiotem rozpoznania Sądu była kwestia odpowiedzialności A. K. za powierzone jej mienie w kontekście zasadności rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia, a nie ewentualne podstawy do zwolnienia innych, niesprecyzowanych bliżej osób. Należy przy tym zaznaczyć, że w przypadku spraw dotyczących odpowiedzialności za mienie powierzone pracodawca musi jedynie udowodnić fakt prawidłowego powierzenia mienia oraz szkodę w mieniu. Regułą jest zatem, że po powierzeniu mienia w sposób prawidłowy za jego stratę lub uszkodzenie odpowiada pracownik. Ustawodawca ustanowił przy tym domniemanie, że ujawnione braki są wynikiem zaniedbań pracownika. Stąd to on musi udowodnić, że szkoda powstała z przyczyn od niego niezależnych, a w szczególności wskutek niezapewnienia przez pracodawcę warunków umożliwiających zabezpieczenie powierzonego mienia (art. 124 § 3 kp).

Jednocześnie Kodeks cywilny stanowi ogólną zasadę, w myśl której ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne

(art. 6 kc). Każdy fakt sporny powinien być udowodniony, jeżeli ma istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Zgodnie zaś z dyspozycją art. 232 kpc to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Zatem to przede wszystkim strony powinny wskazać sądowi środki dowodowe zmierzające do wykazania prawdziwości ich twierdzeń, a ocena przydatności wskazanego przez strony dowodu należy do sądu. Również ewentualne ujemne skutki nie przedstawienia dowodu obciążają stronę, która nie dopełniła ciężącego na niej obowiązku. Obowiązek udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa więc na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne. Skoro zatem skarżąca w toku postępowania pierwszoinstancyjnego dążyła do uzyskania odszkodowania z uwagi na rozwiązanie z nią umowy o pracę bez wypowiedzenia, które w jej ocenie było niezgodne z prawem, albowiem nie poczuwała się do odpowiedzialności za braki w mieniu powierzonym, to równocześnie była zobowiązana do wykazania tej okoliczności. Tymczasem powódka nie sprostowała w tym zakresie spoczywającemu na niej ciężarowi dowodu, wobec czego obecnie podnoszone zarzuty naruszenia art. 52 § 1 pkt 1 kp należy uznać za nieznajdujące oparcia w przepisach. Z kolei pozwana, w ocenie Sądu, wykazała, że zastosowanie wobec powódki dyscyplinarnego rozwiązania umowy o pracę z przyczyn określonych w treści oświadczenia z dnia 15.06.2009 r. było zasadne.

Ostatnim z uchybień wskazywanych przez skarżącą był zarzut naruszenia prawa materialnego, a to art. 30 § 4 kp poprzez jego błędną interpretację i niewłaściwe zastosowanie, gdyż zdaniem strony powodowej przyczyny wskazane przez pozwanego jako uzasadniające rozwiązanie umowy o pracę z powódką są nieprawdziwe. Jakkolwiek nie budzi wątpliwości możliwość powoływania się na naruszenie ww. przepisu poprzez chociażby brak wskazania przyczyny rozwiązania umowy, ujęcie jej w sposób zbyt ogólnikowy czy też podanie przyczyny nierzeczywistej, tym niemniej zarzut ten w niniejszej sprawie jest niezasadny. Jak bowiem wskazano we wcześniejszej części uzasadnienia, podawane przez pracodawcę przyczyny rozwiązania bez wypowiedzenia umowy o pracę zawartej z A. K. potwierdziły się w toku postępowania przed Sądem Rejonowym.

Reasumując należy stwierdzić, że zarzuty zawarte we wniesionym środku odwoławczym nie znalazły odzwierciedlenia w rzeczywistości, a zatem na podstawie art. 385 kpc apelację należało oddalić jako bezzasadną. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc, który stanowi, że strona przegrywająca obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Z uwagi na oddalenie apelacji to A. K. jest w niniejszej sprawie stroną przegrywającą spór w całości, a zatem na podstawie ww. przepisu Sąd zasądził od niej na rzecz Banku (...) Spółki Akcyjnej (...) Oddziału w W., Filii 1 przyporządkowanej (...) Oddziałowi w W. kwotę 270 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą, która to kwota została ustalona na podstawie § 15 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 16 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

SSO Małgorzata Jarząbek SSO Marcin Graczyk SSO Włodzimierz Czechowicz